

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA 2022/7.2

11.november 2022

Asii Chemnitz Narup

2023-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Oqaaseqaat.

Septemberip 27-iani Aningaasanut Inatsissasat Siunnersuut siullermeerlugu Inatsisartuni oqallisigaarput.

Taamanikkut Inuit Ataqatigiinnit oqaaseqaaterput qulequtaqartipparput: **aningaasanut inatsit nunarsuarmi pissutsit allanngorfianni – ullut nalorninartorsiorfiusut ornippagut.**

Maanna sapaatit akunneri 6 affarlu qaangiusimalerput. Pissutsillu nunarsuarmioqatigiinni najummatsernartorsioertitsisut suli ilorraap tungaanut saqiallannikuunngillat. Taamaammat aappaagumut Aningaasanut Inatsisissamut ullumikkut aappassaaneerneqarnissaanut oqaaseqaaterput ima qulequtaqartipparput: **aningaasanut inatsit nunarsuarmi pissutsit allanngorfianni – ullut nalorninartorsiorfiusut qeqqanni.**

Ilami Ruslandip Ukrainemik saassusinerata malitsigisaanik nukissiutit aamma inuussutissat akii nunarsuarmi tamarmi qaffariarujussuarput. Aningaasat pisissutaasinnaanerisa nalingi malunnaatilimmik appariarput, akit qaffariartupiloorput.

Nukissiutit aamma nerisassat akiissa qaffarujussuarnerisa aamma aningaasat nalikillipiloornerisa malittaani uagut aamma eqqorneqarpugut. Nioqqutissat ulluinnarsiutaasut akiisa qaffanneri angerlarsimaffippassuarni malugineqalereerput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Taamaattumik – aningaasaqarnek eqqarsaatigalugu - akisussaassuseqartumik eqqarsarluarnissamullu Naalakkersuisut kajumisaarisimanagerat aatsaat taama isumaqartigaaq.

Isertorusunngilara Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumut aningaasanut inatsisissaq pilligu isumaqatiginninniarnissatsinnut piareersaratta, pingaarnersiuisinnaassuserput misilinneqartutut immat.

Isumaqatiginninninnerit naggasiinnut atatilugu uterfigitsisarumaarpakka.

***

Ullumikkut aalajangiiffigisassat tassaapput Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat. Katillugit 75-iusut.

Ataatsimut isigalugit teknikkikkut iluarsissutaanerusutut oqaatigisariaqarput. Ilaat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap eqqummaarinneratigut iluarsisat, allallu tassaallutik Naalakkersuisut kisitsisitigut paasissutissat misissoqqissaartinnerisigut allannguutissatut siunnersuuteqarfigisaat.

Allannguutissatut siunnersuutit aningaasartuuteqarnerunissamik kinguneqartussat 5-maapput. Maluginiagassanut ilaavoq illerfinnik asartuinerit aningaasaliiffigineqartussanngormat - najugaq qimallugu inuup toqusup timaata illerfiata pisortat akiligaannik angerlaanneqarsinnaanngussalluni. Ukiorpasuarni paratinit tamanit noqqaassutigineqartartoq iluatsilermat nuannaqataavugut.

Aningaasartuutaanerusussatut allannguutissatut siunnersuutit marluk pillugit pingajussaaneerinninnissamut kinguartissasut ataatsimiititaliap innersuussuteqarnera maluginiarneqarsimassaaq. Inuit Ataqatigiinnittaaq taakku isummerfigitinnagut kissaatigaarput naalakkersuisunit itisiliilluni nassuiaassoqarnissaa.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Allannguutissatut siunnersuutit allat marluk tassaapput aningaasartuutaannginnerusussangortut. Ilaatigut pineqarput 35 mio koruunit aaqqissuusseqqinnissanut matussusiisussatut illuartinneqarsimasut. Inuit Ataqatigiinnit uggoreqaarput aaqqissuusseqqinnerit 2024-mit aatsaat timitaliiffigineqartussanngormata.

***

Nuannaarutigaarput Ataatsimiititaliami ilaasortat tamatta isumaqatigiilluta isumaliutissiissut atsioratsigu.

Qujanaq ataatsimiititaliami ilaasortaqaatitsinnut tamanut - matumani allorassaaqatigiilluta suleqatigiissimatsinnut.

Qujanaq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq tusarnaaqqissaartarakku pimoorussillutillu suleqatiginnikkusussuseqarninnut.

***

Ingerlaqqinnginninni aappassaaneerinninnitsinni killiffiup immikkuullarissuunera oqaasertalilaarusuppara. Ornitavitsinnut unittarfimmut assersuunneqarsinnaavoq. Pinngitsoorata aqquasaagassarput.

Allannguutissatut siunnersuutit pingaaruteqarnerat aap, suliassaappullu. Allannguutissatut siunnersuutit amerlanerit teknikkikkut iluarsisassaasutut oqaatigereerpara. Pitsaasumillu naammassigaluttuarput.

Partiit 5, inatsisartuni ilaasortaateqartugut, tamatta Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumut aningaasanut inatsisissaq, aappaagumut, isumaqatigiinninniutigaarput. Tamatta marloriarluta naalakkersuisumik ataatsimeeqatiserineqarnikuuvugut, aqagulu pingajusnaanik oqaloqatigiinnerit nangissallutigik. Kissaatigut apuuttakkavut politikikkut anguniakkanik

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

tikkuusipput, inerniliisinnaangornissatsinnullu tamatta pissangasugut eqqoriarpara.

Inuit Ataqtigiinni eqqarsaativut isummersornivut nukivullu taakkununga sammilluinnarput. Oqareernittut pingaarnersiusinnaassutsimut unammillernalaanngitsuunngilaq. Ilisimaaraarput kissaatigut tamakkerlugit aningaasassaqtartinneqanngitsut, sapinngisarput tamat ikililerisarlutalu suliniutigerusutat ilaannit kinguartitsinissamik akuersaartarsimavugut. Saliutitassattali suuneri nalunaaqutsersoqqissaareerpavut.

***

Nunatsinni namminermit pissutsinik ilungersunarluinnartunik nalaataqarpugut , iluarsisariallillu taagugasagut amerlaqaat. Nunarsuarmioqtigiinnilu pissutsit siunissamut qanoq ikkumaarnersumut qivialernerluta eqqoriarinnaanngilarput.

Mannalu pingaartipparput: nunarput iliviitsiutillugu sulinissarput qitiutipparput, nunarput qeqqatigut qupinagu. Nunarput ataasiuvoq, peqatigiinneq ataatsimoorneq puiornagu kinaluunniit isiginnaartuuginnassanngilaq, kikkut tamarmik akisusaaqataallutik nunatta siunissaanut ilusilersueqataassapput – aamma 2023-mi.

Suliassat pissanganartut piviusunngortissallugit unammillernartut utaqqivaatigut, iluatitsinissatsinnullu aqqut ataasinnaavoq: tassalu suleqatigiinneq.

Qujanaq.